

RUSKI BOMBNI NAPAD NA BREST-LITOVSK

Sovjetski avijatici zanetili
velike požare v važnem
trdnjanskem mestu

LONDON, torek, 2. maja. — Moskva je danes zgodaj zjutraj naznanila, da so ruski bombniki v nedeljo zvečer vprizorili masni napad na važno trdnjansko mesto Brest-Litovsk, ki so ga Nemci zavzeli leta 1941 dan po invaziji Rusije. V lokalnih spodbah so čete Rdeče vojske večer pobile 1.500 Nemcev.

Brest-Litovsk se nahaja 115 milj. vzhodno od Varšave in okrog 80 milj. severozapadno od sovjetskih sil, ki vodijo operacije v kovskem sektorju. Nemci so ga zavzeli 24. junija, 1941.

600 Nemcev padlo v Romuniji
Polnočni komunikacije javlja, da je padlo 600 Nemcev, ko so napadli napravlili dvojne brezuspešne poizkuse, da bi zavzeli "prednostne postojanke" severno od Jasija v Romuniji, dočim je bilo od 700 do 1000 Nemcev ubitih, ko so si zamenjali prizadevali, da bi vrgli ruske čete z njihovih postojank na fronti pri Stanislavu in stari Poljski.

Glasom moskovskega poročila, se niso večer na raznih frontah zgodile nobene večje spremembe. Nemška komanda tudi poroča, da je bilo večeraj samo mirno na fronti pri Sevastopolu na Krimu.

17 požarov zanetih v Brest-Litovsku

Kakor javlja Moskva, so sovjetski bombniki v Brest-Litovsku zanetili 17 velikih požarov, ki so odpluli s požorišča, so pustili v plamenih več vojaških in municijskih vlakov.

Tekom napada je bilo izgubljen samo eno sovjetsko letalo.

Spor z Lakewoodom radi
voznine

Ko je pred nekaj dnevi potekla 19 let stara pogodba med Clevelandom in predmetno območje Lakewood glede voznine na ulični železnici, je uprava clevelandске mestno lastovane železnice odločila, da morajo prebivalci Lakewooda plačati 10c voznine tudi kadar se vozijo samo v meji Lakewooda. Poprej je bila voznina samo 5c. Snoči je lakewoodska mestna zbornica na svojo roko sklenila, da voznina ostane kot je bila, namreč 5c, da pa se tudi zahteva, da Cleveland oskrbi popravil ulic, katerih teko proge clevelandске ulične železnice, in pa da plača za poškodbe in lastniško škodo v slučaju nezgod. Izgleda, da se med Clevelandom in Lakewoodom vname dolga in burna kontroverza glede transportnega problema.

VILE ROJENICE

Pri družini Mr. in Mrs. Raymond Ontonjar, E. 169 St., so se zglasile vile rojenice in pušile v spomin zalo hčerko. Mati je hči družine Primožič, z Arrowhead Ave. Naše čestitke!

DAR

Mr. in Mrs. Frank Lausin, Goller Ave., sta pred časom darovala \$5.00 za SANS mesto venca za pokojnega Antona Novana. — Hvala lepa!

Prihod poljskega katoliškega duhovnika v Moskvo vzbuja mednarodno pozornost

WASHINGTON, 27. aprila. — Kakor se je danes tukaj zvedelo, se nahaja v Moskvi Rev. Stanislaw Orlemanski, župnik poljske katoliške fare Naše gospe sv. rožnega venca v Springfieldu, Mass., ki je odpotoval tja pred tednom dni na povabilo sovjetske vlade.

Kot gost sovjetske vlade je dospel v Moskvo tudi prof. Oscar Lanke, naturaliziran ameriški državljani, rojen na Poljskem, ki je do zadnjega časa učil na Chicaški univerzi.

Oba moža sta bila aktivna v ameriških poljskih organizacijah, ki so naklonjene Rusiji. Diplomatični krogi smatrajo njuno potovanje kot "poizkus sovjetske vlade za pridobitev simpatije med ameriškim Poljaki.

Ameriški državni departament preskrbel potne liste

Ameriški državni departament je potrdil vest, da je obema dal potne liste za potovanje v Moskvo, obenem pa je poudaril, da potujeta kot privatnika in da v nobenem oziru ne zastopata Zeb. držav.

Neki predstavnik katoliškega škofijskega urada v Springfieldu je v tej zvezi izjavil, da je uradu znano, da je Rev. Orlemanski odpotoval iz Springfielda, da pa mu ni znano, kam se je podal. Rekel je tudi, da Rev. Orlemanski ni niti vprašal niti prejel dovoljenja od škofijskega urada za potovanje v Rusijo.

Rev. Orlemanski je bil rojen v Ameriki

Rev. Orlemanski je bil rojen dne 9. decembra 1889 v Erie, Pa., kot sin poljskih naseljencev, in je bil znan kot propagator poljsko - ruskega prijateljstva. Bil je med aktivnimi člani Kosciuszkeve lige v Detroitu, ki je v boju s poljsko ubežno vlado v Londonu ter propagira močno in neodvisno Poljsko na programu sodelovanja s Sovjetsko unijo.

Rev. Orlemanski govoril s Stalinom

LONDON, 28. aprila. — Moskovski radio je nocoj poročal, da sta premijer Josip Stalin in zunanji komisar Vjačeslav Molotov imela pogovor z Rev. Stanislawom Orlemanskim, ki študira položaj Poljakov in poljske armade v Rusiji.

SPRINGFIELD, Mass., 28. aprila. — Joseph D. Włodarczyk, predsednik poljsko-ameriške grupe, ki je dospel semkaj s svojega doma v Detroitu, je izjavil, da "obstoji sumnja", da je imel Rev. Orlemanski "materijalne motive", ko je odpotoval v Moskvo.

Škofijski urad pa je danes izjavil, da je Rev. Orlemanski odpotoval v Rusijo "brez dovoljenja."

Duhovnik je presenečen nad viro v časopisih

MOSKVA, 29. aprila. — Sivolasi Rev. Orlemanski je danes izjavil, da je jako zadovoljen s pogovorom, ki ga je imel s premierjem Stalinom in da bo po povratku v Ameriko pisal in govoril za demokratično Poljsko in sodelovanje z Rusijo. Rekel pa je, da je jako presenečen nad viro, ki jo je njegov obisk izval v Ameriki.

Moskovski časopisi posvečajo obisku preprostega katoliškega župnika pozornost, ki je običajno dajejo samo najodličnejšim gostom iz inozemstva.

"Vse izgubljeno," pravi nacijski general

LONDON, 1. maja. — Gen. Ritter von Thoma, nekdanji poveljnik nacijske afriške armade, ki je poleg Rudolfa Hessa, najvažnejši nemški ujetnik v Angliji, je danes odprto priznal, da je Nemčija že izgubila vojno.

Hess, bivši Hitlerjev osebni namestnik, ki se nahaja v ujetništvu skupno z 20 nemškimi generali, je po treh letih ujetništva, tudi popolnoma spremenjen. Kadar britska poročila javljajo o novih nemških porazih, nič več ne kriči: "Same laži! Same laži!" kakor je klical tekom prvih dveh let svojega ujetništva.

9.200 prisostvovalo operi
Na otvoritveni predstavi Metropolitan opere v Public auditoriju sinoči je bilo navzočih 9.200 oseb. Vprizorjena je bila opero "Hoffmanove pravljice." Nocoj bo podana Verdijska "La Traviata."

LOUIS ADAMIĆ JE MORAL RADI OBOLJENJA VZETI DOPUST KOT PREDSEDNIK ODBORA JUŽNOSLOVANSKIH AMERIKANECV

Iz urada Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev, 1010 Park Ave., New York, se nam poroča:

Naporno delo, v katerega je bil g. Louis Adamić vpreden zadnjih osem mesecev kot predsednik Združenega Odbora Južnih Amerikancev, ga je dovelo do izčrpanosti, ki resno ogroža njegovo zdravje. Stvar bi lahko postala resna, ako ne bi bil nemudoma vzel daljšega odmora. Sedaj je pod zdravniškim nadzorstvom in ako bo poslušal njegove nasvete, ni vzroka za zaskrbljenost. Zdravnikovih nasvetov pa se more držati samo, ako se popolnoma otrese dela in odgovornosti in zato mu je treba dati priliko, da si odpočije in za to mu je treba dveh ali več mesecev dopusta.

V interesu Združenega Odbora in g. Adamića samega je bila njegova dolžnost, da vzame dopust.

Izvršni odbor Zedinjenega odbora je priznal nujnost takojšnega dopusta g. Adamiću in je z ozirom na to podvzel potrebne korake, da je na svoji seji 25. aprila izbral soglasno g. Zlatka Balokovića kot delujočega predsednika.

Skozi osem mesecev, kolikor časa je bil g. Adamić njegov predsednik, je bil Združeni odbor glavni faktor pri širjenju resnice o stanju v Jugoslaviji in drugih balkanskih deželah. Zmeda, ki je nastala vsled lažne propagande "Jugoslovanske vlade" v begunstvu in njenih agentov, postaja sedaj prozornejša.

G. Adamić upa, da se bo mogel po svojem ozdravljenju zopet posvetiti delovnosti Združenega odbora. Med tem časom pa bo Združeni odbor nadaljeval s svojim delom, katerega dosedanjí rezultati so edinstven doprinos zadevam Zedinjenih držav, demokratiški bodočnosti jugoslovanskih narodov in Združenim narodom kot celoti.

Do sedaj je mnogo pisem in brzojavov, ki so se nanašali na zadeve Združenega odbora, prihajalo na naslov g. Adamića. Prosim, da odslej dalje pošiljate vsa pisma in brzojave na: Zedinjeni odbor jugoslovanskih Amerikancev, 1010 Park Ave., New York 28, N. Y. G. Adamić prosi, da se samo njegova osebna pošta pošilja na njegovo hišno addresso: R. F. D. 1, Milford, New Jersey.

Združeni Odbor končuje svojo vest globoko obžalujoč, da je moral g. Adamić prenehati s svojim delom kot predsednik in iskreno želel mu hitrega in popolnega ozdravljenja.

JAPONCI ZAJETI V LASTNI PASTI

Nekaj ur potem, ko je bil Namur otok v Maršalih zavzet, je bila neka lesena utrdba, ki so jo Japonci postavili za past, uničena v razstrelbi. Moštvo zavezniških čet je bilo na delu za odstranitev bomb in drugega razstreliva, o katerem so pozneje japonski ujetniki pričali, da se je nahajalo v znotranjosti utrdbe. Pri razstrelbi je 17 japonskih vojakov zgubilo življenja in le eden je ušel poškodbam.

Kongres preišče prevzete Ward Co. od strani vlade

WASHINGTON, 1. maja. — Reakcionarni republikanci in demokrati v kongresu Zed. držav zahtevajo, da kongres "temeljito preišče" okolščine, pod katerimi je vlada Zed. držav prevzela poslovanje veletrgovine Montgomery Ward & Co. v Chicagu.

Kongresnik Cox, demokrat iz Georgije, je nocoj naznanil, da je dobil zagotovilo odseka za dnevni red, da bo isti že jutri celotnemu kongresu predložil resolucijo za preiskavo vladne akcije. Debata o resoluciji v poslanski zbornici pride najbrže na dnevni red v petek.

Vsa znamenja kažejo, da bo debata skrajno burna in da bodo nazadnjaki obeh strank to priliko porabili za splošen napad na Rooseveltovo administracijo in vojni delavski odbor.

Naši fantje-vojaki

Novi naslov vojaka Jos. Krancevica je: Pvt. Jos. Krancevic, 35052996 Btry D. 778 AAA (Auto-Weapons) Bn., Postal Unit No. 2, Camp Cooke, Calif. Njegov brat Frank se pa nahaja onstran morja, in njegov naslov je: Cpl. Frank J. Krancevic 35529586, 516th Ord. Co. (H. M.) F. A., APO 230, c/o Postmaster New York, N. Y. Oba sta sinova Mr. in Mrs. Fr. Krancevic, 1384 E. 66 St.

K mornarici je odšel dne 26. aprila William Klemenc, sin družine Vincent Klemenc, 1029 E. 69 St. Nahaja se v Great Lakes, Ill.

Mr. in Mrs. Joseph Grosel, 15410 Waterloo Rd., imata dva sinova in zeta pri vojaki. Sin Joseph se tam nahaja že nad dve leti, in je sedaj nekje v Angliji; sin Fred, ki je prostovoljno odšel v službo Strica Sama že pred štirimi leti, pa je nekje na Severnem Irskem; zet Edward Kolar pa se nahaja v Shepperfield, Texas. Prijatelji jim lahko pišejo na sledeče naslove:

Sgt. Joseph B. Grosel, 3528-5682, Co. C., 34th Tank Bn., APO No. 255, c/o Postmaster New York, N. Y.

Sgt. Fred Grosel, 15012430, Co. G. 10th Inf., APO No. 5, c/o Postmaster New York, N. Y.

Pvt. Edward F. Kolar, 3528802, 303 Trg. Troop Brks. 762, Shepperfield, Texas.

Edward Kolar je sin Mrs. Caroline Kolar, 841 Rudyard Rd., ter brat Mrs. Koncilije, ki vodi Nottingham Dry Cleaning.

ZA SANS

Mr. in Mrs. Krist Marc sta darovala \$5.00 podružnici št. 48 SANS mesto venca za pokojnega Joseph Pižem.

Sawyerille, Ill. — V bolnišnici St. Francis v Litchfieldu se nahaja George Vercic. Pri delu v premogovniku Superior Coal Mine si je poškodoval hrbtenico. V bolnišnici bo najmanj osem tednov.

Zračne armade rušijo invazijske obrambe

Bombardiranje je osredotočeno na
postojanke na 225 milj dolgi fronti

LONDON, torek, 2. maja. — Britski bombniki so tekom noči bombardirali nacijske postojanke v Franciji, potem ko je zavezniška zračna armada tekom dneva osredotočila svoj napad na nemške proti-invazijske obrambe na 225 milj dolgi fronti na francoski in belgijski obali severno od Calaisa.

Od Nemcev kontrolirani pariški radio je naznanil, da so bili tekom noči vprizorjeni napadi na južnozpadne in severozpadne obronke Pariza. Nad Anglijo minulo noč zopet ni bilo nobenih nemških letal.

Neka nemška radijska oddaja je javila, da so se snoči nad južnozpadno Nemčijo pojavili zavezniški bombniki srednje velikosti, nakar so sledile ljute zračne bitke.

2.500 letal bombardiralo invazijsko obalo

Včeraj tekom dneva se je napadov na invazijsko obalo udeležilo 2.500 zavezniških letal, ki so bombardirala nemške "tajne obrambe" na invazijski obali pri Calaisu in 17 železniških stekališč transportnega omrežja, ki se raztezajo v zaledje obrambnega pasa.

Malo letal izgubljenih

Po večerajšnjih operacijah so bili pogrešani samo trije ameriški bombniki, in uradno je bilo naznanjeno, da so Amerikanci zbili na zemljo pet nemških letal.

Bombardiranje je bilo uspešno in sovražni odpor je bil jako šibak. Celo nemška antiletalska artilerija je bila primeroma šibka, pravi uradni bulletin.

Osiščne radijske oddaje so večeraj javile, da so ameriška letala v Sredozemlju vprizorila "terorističen napad" na Florenco v Italiji.

Napad na "tajno obrambo"

Tekom dneva so zavezniški bombniki koncentrirali svoj ogenj na invazijsko obalo pri Calaisu. Kakor se je nedavno izrazil ministrski predsednik Churchill, se sodi, da so Nemci tamkaj zgradili instalacije za rabo "roketnih" oziroma "robotnih" letal.

Kakor izgleda, je intenzivno bombardiranje od strani zavezniških letal Nemcem preprečilo rabo njihovega "tajnega orožja," možno pa je seveda tudi, da ga hranijo kot presenečenje za dan, ko se prične invazija zapadne Evrope.

V A J E

Vse one, ki imajo vlogo za priredbo, ki jo poda na oder na Martin dan, 14. maja, krožek št. 1 Prog. Slovenk, se opozarja, da pridejo v sredo, točno ob 8. uri zvečer v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd., kjer se vršijo vaje na odru.

PROG. SLOVENKE

V sredo, dne 3. maja, ob 8. uri zvečer se vrši redna seja krožka št. 3 Progresivnih Slovenk, v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Članice so vabljene, da se polnoštevilno udeležijo, ker se bo razmotrivalo glede konference, ki se bo vršila dne 29. maja.

NASVETI ZA KONSERVIRANJE NJE ŽIVIL

WFA, daje gospodinjam sledeče nasvete, ki se tičejo domačega gospodinjstva:

1. Konservirajte vse, česar ne pojedete svežega, delite ostalo z drugimi. Konservirajte s samo kolikor porabite v enem letu.

2. Uporabite samo sveže pridelke: iz vrtov zmage, kupujte na farmah ali bližnjih trgovskih vrtovih. Z eno ali dvema izjemama, živila, ki pridejo od daleč, niso dobra za vkuhanje.

3. Poznajta način: dobite si informacije v tehniki, napravah in načinu pri U. S. Department for Agriculture, ali pri vsakem State Agriculture College-u, držite se natančno navodil in se držite samo priznanih načinov domačega konserviranja, posebno pazite na čas.

4. Če so domače naprave pomanjkljive, se poslužujte javnih centrov za ukuhavanje. Informacije dobite pri krajevnih odborih za vrtove zmage, pri časopisih in v solah, ali pa pri državnih, okrajnih in krajevnih WFA.

ROJAK ODLIKOVAN

Mr. Joe Poglaj, stanujoč na 6628 Bliss Ave., ki je zadnji 2 leti zaposlen pri Jack & Heintz Co., v tovarni v Bedfordu, je pred kratkim prejel priznanje in najvišjo nagrado, ker je izumil in napravil orodje, ki pobira in vlaga kolobarje v takozvane "bearing cases". S tem komadom orodja se zmanjša utrujenost in zviša produktivnost. To je prvič, da je Joe pokazal svojo bistroumnost, toda obljubil je, da bo še prišel na dan. Joe je 49 let star ter je oče Johna Peček, ki se nahaja v službi Strica Sama v Mississippi, kjer se uči za letalskega mehanika. K čestitkam prijateljev se pridružujemo tudi mi, in želimo še veliko uspeha!

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

Aspen, Colo. — Društvo št. 51 SNPJ je izgubilo dva svoja člana. Umrli je Andrej Ferderbar, star 63 let in doma iz takozvanih "Hrvaških poljan" na Dolenjskem. V Ameriki je bival okrog 40 let. Bolan je bil samo pet dni. Koliko je znano, ne zapuša sorodnikov. Dne 10. aprila je umrl Joseph Belle, star 63 let in doma iz vasi Tolsti vrh pri St. Jerneju na Dolenjskem. V Ameriki je bival 40 let. Bolan je bil dvajset mesecev. Zapuša ženo, enega sina pri pomorskih v južnem delu Pacifika, dva brata, enega v Uniontownu, Pa., in več sorodnikov. Eveleth, Minn. — Tukaj je umrl John Bezil, star 58 let, član društva 69 SNPJ in doma iz Dola pri Ljubljani. V Ameriki je bival od leta 1908. Zapuša ženo, tri hčere in dva sinova.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZNAČILNA ZAHTEVA SOVJETSKEGA ČASOPISA

Pred kratkim smo v našem listu na podlagi brzojavne vesti iz Moskve priobčili izčrpek članka, ki je izšel v važnem sovjetskem časopisu "Vojna in delavski sloj," z ozirom na situacijo v Jugoslaviji. Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev v New Yorku nam je sedaj poslal omenjeni članek v celoti ter ga vsled njegove važnosti priobčamo dobesedno:

"Tri leta so minila, odkar so hitlerjevska Nemčija in njeni vazali napadli Jugoslavijo. Skozi tri leta vodijo narodi Jugoslavije divjo borbo proti tujim osvajačom za svobodo svoje domovine. Tekom razvoja te borbe se jim je posrečilo, da so si ustanovili redno Narodno-osvobodilno Vojsko, ki šteje četrta milijona ljudi. Po volji ljudstva je osnovan zakonodajni in izvršilni Antifašistični svet narodno-osvobodilnega pokreta, ki je formaliziral začasno vlado v obliki Narodnega osvobodilnega odbora.

"Nasprotno pa so se tekom treh let jugoslovanski reakcionarji, zbrani okrog ubežne 'vlade,' popolnoma razgalili. Zavzeli so odločno nepomirljivo stališče proti Narodnemu osvobodilnemu pokretu Jugoslavije, zavzeli so smer intrig in proti-ljudskih provokacij. Ti reakcionarci, ki so izgubili vsako vez z ljudstvom, nimajo pravice, da govorijo v imenu naroda, ki se bori hrabro za svojo svobodo.

"Vse delovanje jugoslovanskega naroda tekom teh treh let je bilo izvršeno ne samo brez pomoči ubežne 'vlade,' temveč celo vključno njenim poizkusom, da prepreči razvoj osvobodilne borbe in vključno odkriti oboroženi boji agentov one 'Vlade' v domovini sami, ki so se stavili na razpolago hitlerjevskim okupatorjem in njihovim sokrivcem.

"Ze tri leta ima ona 'vlada' med svojimi člani izdajalca Dražo Mihajlovića, ki stoji na delu četniških band in ki obenem s hitlerjevskimi okupatorji napadajo jugoslovansko ljudstvo. Skozi Mihajlovića ima begunska 'vlada' zveze z Hitlerjevimi lutkovnimi vladami in z nemškimi okupatorskimi četami. Ubežna 'vlada' je popolnoma odobrila sporazum, ki ga je sklenil Mihajlović z italijanskimi okupatorskimi četami in Paveličevimi ustaši leta 1942, za skupne operacije proti Narodno-osvobodilni vojski Jugoslavije. Vse aktivnosti begunske kamarile, ki se naziva 'Jugoslovanska vlada,' obstojajo iz ene same dolge verige provokacij, s katerimi poskuša podkopati napore jugoslovanskega ljudstva v borbi proti hitlerjevski Nemčiji.

"Ali ni resnica, da je bil častnikom jugoslovanske vojske, ki se junaško bore v vrstah Narodne osvobodilne vojske proti nemškemu vpadniku, vzeti častniški čin, na smrto ljudi, ki se imenujejo ministri jugoslovanske vlade?

"Kako gleda kairska jugoslovanska vlada na Narodno-osvobodilni pokret, je kazalo veselje 'vlade,' kadar je izvedela o začasnih uspehih nemških čet za časa šeste ofenzive na osvobojenem jugoslovanskem teritoriju decembra meseca lanskega leta.

"V očigled teh dejstev se zdi, da je skrajni čas, da sovjetska vlada in vlade ostalih Združenih narodov, prekinejo diplomatske odnose s propadlo grupo jugoslovanskih uradnikov v Kairu, ki ne zastopa nikogar razun sama sebe. Zavezniki priznavajo Narodno-osvobodilno vojsko Jugoslavije, ki jo je organiziral narod sam. Ali ni skrajni čas, da se prizna tudi začasna vlada, ki jo je osnoval narod sam in ki, sodeč po neoporečnih podatkih, uživa oporo ogromne večine Jugoslovancev? Ali ni skrajni čas, da se vzame propadli ključ v Kairu pravica, da imenuje samo sebe 'vlada' nekega naroda, ki ga ne zastopa in ki je narod ne prizna?!"

★ Kupujte vojne bonde! ★

UREDNIKOVA POŠTA

Da se ne pozabi

Listi "Ameriška Domovina", "Amerikanski Slovenec", in "Obzor" so polni Rev. Ambrožičeve kraljeve propagande. V ozadju mu pomagata Rev. Gabrovšek in velikodušni in radodarni ambasador Fotić.

Oče Bernard Ambrožič se je potrudil, da je pozdravil kralja, ko je bil na obisku v Ameriki. Tako je tudi on govoril v poteku slavnosti kraljevega rojstnega dneva dne 6. septembra 1942 v katoliški cerkvi sv. Cirila in Metoda v New Yorku. Njegov govor je bil o čutu hvalnosti do kraljeve vlade. Rekel je: "In taka vez je brez dvoma kralj Peter II., ki ni morda le kralj Srbov, ali kralj Hrvatov, ali kralj Slovencev, ampak je in ostane kralj Jugoslavije".

Tega stališča napram kralju do danes še ni spremenil. S takim očetom Bernardom Ambrožičem imamo opravka danes.

Po uradnem poročilu Jugoslovanskega infor-macijskega centra dne 28. julija 1942 je operacijam v Sloveniji poveljeval preiskusi starešina, general Draža Mihajlović. Razdiral je prometne zveze, pota, železniške proge, vodovodne cevi in samostne mostove. Danes so tega krivci komunistični partizani. Tako trdi pravični in nezmotljivi Ambrožič.

Isti čas je ljubljanski škof Rožman poročal v pastirskem pismu, da je duhovništvo bilo pregnano iz 148 župnij, da je 14 cerkvenih domov zaprtih, njih člani izgnani, in da je zavod Sv. Vida, glavna slovenska srednja šola, v kateri je stanovalo 600 dijakov in 38 članov učiteljskega osebja pretvorjen v koncentracijsko taborišče.

V letošnjem letu je škof Rožman izdal drugo pastirsko pismo, kjer je obsodil partizane in dejal, da je komunizem največja nesreča za slovenski narod. Ob istem času je pristopal vstoličenju slov. kvizlinga, generala Rupnika.

"Ameriška Domovina" ga je oprostila tega dejanja takole: "Ako bi škof Rožman ne bi bil storil svoje višje pastirske dolžnosti, bi ga obsojali nič manj njegovi politični in verski nasprotniki narodno zavedni krogi v Sloveniji, kakor bi ga obsojali njegovi lastni verniki, zavedni katoličani in obenem na rodnjaki."

Očetje Ambrožič, Jager in Slaje mu sledijo: častni kanonik ljubljanske škofije, Rev. John J. Oman je tudi z njimi.

Toda vsi škofje niso istega mnenja. V slovenskih časopisih smo čitali meseca novembra 1942 tudi tole novico, katero je izdal minister Snaj v JLO: "Josip Srebrnič, katoliški škof ne otoku Krku, ki se nahaja v Dalmaciji, zasedeni od Italijanov je poslal 14. junija posmo Luigi Maglione-tu, sekretarju v Vatikanu, v katerem protestira proti grozodejstvu Italijanov napram civilnemu hrvaškemu prebivalstvu Dalmacije in Primorja."

On je storil svojo pastirsko dolžnost.

Oktober meseca istega leta smo čitali poročilo s sledečim naslovom: Pritožba treh škofov zaradi fašističnih zverstev v Sloveniji. Poročilo se glasi: "celo goriški nadškof, ki je dobro znan radi svojih patriotičnih govorov v prid zmagi Italiji, je začel uvidevati, kako fašisti dejansko izvajajo svojo oblast. Podpisal je na prvem mestu dokument o fašističnih brutalnostih v Sloveniji, katerega sta

podpisala tudi tržaški škof-koadjutor in reški škof."

Pismo je bilo poslano in naslovljeno Mussolini-ju, in prepisani pisma in poslanice so bili poslani tudi papežu.

Storili so svojo krščansko pastirsko dolžnost.

Se avgusta meseca istega leta je JIC poročal slovenskim listom tole novico: "Miron Nikič, menih iz zapadne Jugoslavije, je vstopil v gerilske oddelke in poziva narod, da naj se združi v borbi proti sovražniku. Velika nagrada je bila razpisana za glavo meniha Nikiča, ki ni samo govoril, temveč na čelu skupine 10 pravoslavnihih svečnikov postal gerilski vodja. — "Brat je mio koje vere bio", je izjavil Nikič, pozivajoč Hrvate in Muslmane, da naj vstopijo v vrste junaških gerilskih bojovnikov."

Besedo "gerilci" je takrat rabil JIC za partizane.

Augusta leta je JIC zelo rad poročal novice, katere so prišle od radio postaje "Svobodna Jugoslavija". Takrat novice niso bile komunistične. Naslov poročila je bil sledeč: "Jugoslovanski gerilci upostavljajo službo božjo v osvobodnih selih". Ko se poročila je: "Služba božja se je zopet začela v osvobodljivih bosanskih mestih in vaseh. Več kot eno celo leto so bile cerkve skoro povsod zaprte in vsi pravoslavni svečeniki ponorjeni od zasedbenih čet, predvsem pa od ustašev.

Svečeniki gerilske in prostovoljne vojske imajo mnogo dela, kajti številni otroci, rojeni v roku zadnjih 16 mesecev, niso bili niti krščeni. Ljudstvo podarja svoje duhovnike s solzami v očeh. Komaj verjamejo svojim lastnim očem, ko vidijo koliko svečnikov se nahaja v vrstah gerilskih bojovnikov.

Oddelki prve skupine slovenskih gerilcev so, kakor smo že poročali, zasedli Tržič in so nato napredovali v smeri na Jesenice in zasedli to industrijsko mesto, ki leži na avstrijski meji."

To je dovolj očividni dokaz, da je duhovščina pri gerilcih, lanes lahko rečemo: pri partizanih.

V istem času je Slovenija dobila kvizlinga, generala F. Rupnika, doma iz Idrije, poročene-ga z Rusinjo, Jugoslovanski Informacijski center poroča takole:

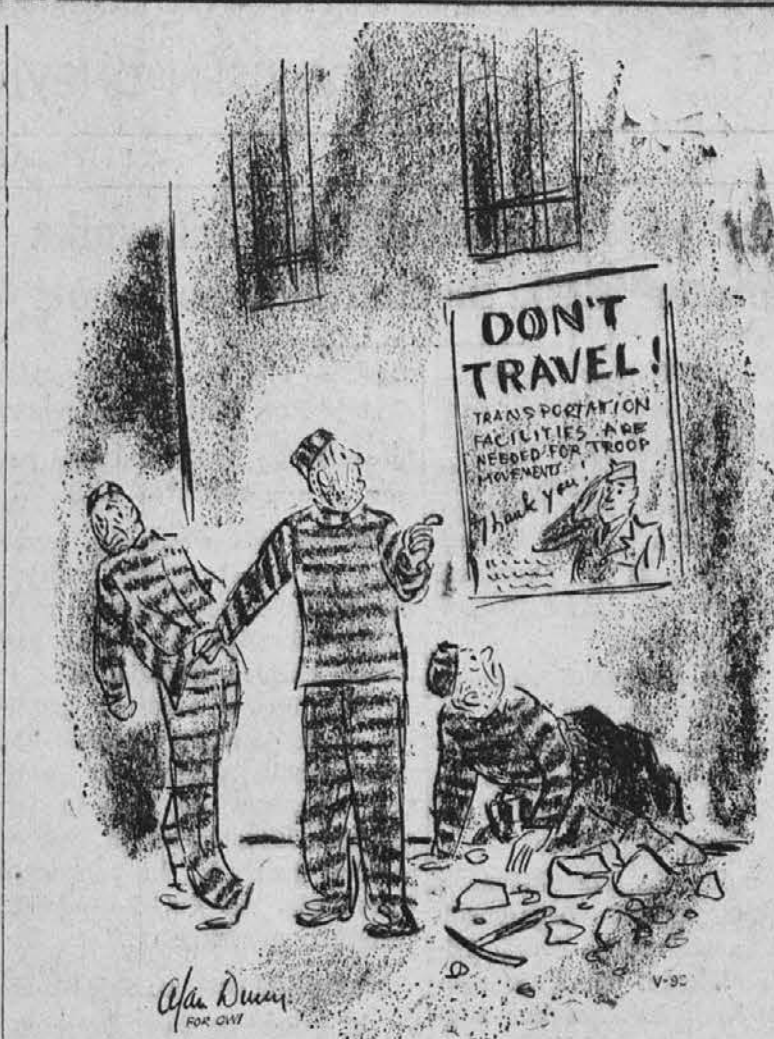
"Z namenom in v upanju, da se ustvari nesložnost med prebivalstvom, so si Lahi poiskali kvizlinga in ga našli v osebi generala F. Rupnika, ki so ga postavili za ljubljanskega župana."

S posebnim povdankom so tudi oznanjali v ljubljanskem časopisu različne ukrepe svoje strahovlade, vključno streljanje talcev. Po zadnjih številkah je bilo glasom laških poročil na način ustreljenih 23 talcev v nesecu maju, 54 v juniju in 18 v prvi polovici avgusta."

General Rupnik je bil kvizling pri Italijanih, ostal kvizling pri Nemcih, a škof Rožman je bil pri njegovem ustoličenju. Partizani, katere slovenska izdajica in kvizling imenuje komuniste, so krivi vsega zla, strahovlade in pobijanja. Očetje Ambrožič, Jager, Slaje in Oman ponavljajo za Rupnikom: Komunisti.

Zavezniki Amerike, Anglije in Rusije jim pravijo: Osvobodilna fronta in partizani.

Kdo ima prav? Zavezniki! Amerika, Anglija in Rusija, katere so poslale v Jugoslavijo svoje preiskovalne odbore ali

komisije, katere gotovo niso prinesle lažnjiva poročila.

Milan Medvešek, član pub. odbora, podružnica št. 39 SANS.

Vabilo k seji

Pomlad je med nami; ptičice so prišle na naše vrtove prepevat, mnogobrojne rožice so pričele krasiti našim vrtaricam njih grede.

Vse se prebujajo, vse hiti k novemu vstajenju, vsa narava ponavlja vso tisto lepoto pomladi, leta in leta. Vsi ti naravni prijatelji harmonirajo med sabo, da naredo doline solza, doline lepote in veselja za človeka.

Kaj pa ti, človek? Vprašaj se vsak sam, vsaki naj se pogleda globoko v dno duše, pa bo videl grozne napake. Vsi smo podvrženi slabostim, moramo pa biti malo bolj popustljivi in odpustljivi, pa bo vse lepše cvetela pomlad doma in kadar bomo v družbi.

Sedaj, ko je ta krvava vojna med narodi sveta, naši fantje umirajo in krvave po vsem svetu; bojujejo se za demokracijo sveta, vsaj tako se sliši vsak dan. Mi vsi pričakujemo, da bo res enkrat dosežen ideal človeštva — da se ne bo več prelivalo nedolžno kri za zlatega teleta in za nadvlado tlačanstva malim narodom. Da pa vse to ne bo zastoj, mora biti pa tako. V vsaki družini, ako se gospodarstvo spremeni in menja, ako umrje oče ali mati, kakšne težkote nastanejo? To ve le tisti, ki je to okusil. Tako je tudi med narodom tukaj doma. Ako hočemo pravične sodbe po vojni, moramo obdržati našega predsednika, kateremu je bolje znano kot pa nam.

Dne 9. maja bomo šli na volišče, da oddamo prvič v zgodovini glas za governersko kandidaturu Franka Lauscheta in za naše kandidate za nominacijo v različne urade.

Izvolimo naše moške, ki prihajajo iz našega naroda. Vsaki kruh je dober, najboljši pa je le bil tisti kruh, katerega je pekla naša ljubljena mati v hišici našega očeta.

Vas pozdravlja vaš
J. A. Rotter.
(Zal, da je bil dopis prepozen za objavo glede seje).

Govor maršala Tita na drugem zborovanju Antifašističnega sveta narodnega osvobođenja Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Minili so časi, ko je šapa reakcionarjev pripisovala — ponekod z uspehom — komunistom Jugoslavije take in podobne stvari, da bi jih odtujila ljudstvu. Tekom te velike borbe za svobodo so se narodi Jugoslavije prepirali, da so komunisti najzvestejši sinovi svojega naroda, vedno pripravljeni na največje žrtve za njegovo srečo. (Odobranje. Ploskanje.)

V zvezi z vsem tem, posebno v zvezi z vseobčim razvojem ljudskega odpora, v zvezi z osvobođenjem vse večjih teritorijev, v zvezi z vse večimi nalogami, ki jih dobivajo naši narodi, in v zvezi z razvojem dogodkov v inozemstvu, je treba pravočasno usmeriti delo tako, da se bo narodno-osvobodilna borba razvijala uspešno dalje, treba je storiti vse, da bodo naši narodi zagotovili sebi tako državno uredbo, ki bo zasnovana na bratstvu in enakopravnosti vseh narodov Jugoslavije in ki bo jamčila resnično svobodo in demokracijo vsem družbenim slojem. Burno, dolgotrajno odobranje.)

(Klici: "Tako je!") Tekom triindvajsetih let se je monarhija pri ljudstvu popolnoma onemogočila. Ni bila nosilka demokratskih načel, temveč diktature najreakcionarnejše klike. Monarhija ni bila vez za bratstvo narodov Jugoslavije in temelj za ustanovitev močne državne ljudske enote. Monarhija je bila nosilka velikosrbske hegemonije in tlačanja drugih narodov. (Burno odobranje. Klici: "Tako je!")

Pokojni kralj Aleksander je l. 1929. razpustil parlament in vpeljal vojaško diktaturo. Vpeljal je režim nasilja. Kralj Peter je postal takoj splošna središča, okrog katerega se je zbiralo vse ono reakcionarstvo, ki je pogubilo našo domovino. Se več, ves čas je podpiral in se podpiral najnesramnejšega izdajalca, Dražo Mihajlovića in njegove vojvode. O tem je stotine in tisoče dokazov in to vedo vsi naši narodi. Zato more samo republikanska demokratska oblika vlade preprečiti nesrečo. (Dolgotrajno burno odobranje.)

Taka je situacija v četrtem razdobju razvoja naše narodno-osvobodilne borbe. Vsled tega je dolžnost našega narodnega predstavništva, da podzame vse potrebne korake in opraviči zaupanje, ogromne večine svobo-

doljubnih narodov Jugoslavije. V tem četrtem razdobju se v zvezi z notranjimi in zunanjimi dogodki pojavlja nujnost tvorjenja narodnih oblasti, političnih in zakonodajnih, kakor tudi izvršnih, ki izhajajo iz njih. Oni bodo postojanke, ki bodo obvladale vse težkote v tej situaciji in ki bodo dostojanstveno reprezentirale narode Jugoslavije, tako v domovini sami, kakor tudi izven nje, ki bodo sposobne preprečiti vsak poizkus, naj bi došel s katerekoli strani, onemogočiti izpolnitev teženj, zaradi katerih je naš narod prelil toliko krvi v oni veliki osvobodilni borbi. Danes je potrebno, da Antifašistično Sveta Narodnega osvobođenja Jugoslavije postane resnično največja zakonodarna in izvršna oblast ljudstva Jugoslavije. Sedaj je čas, da sestavimo izvršno oblast v obliki začasne vlade, ki bo zmogljiva, da vodi vse posle, ki jih mora izvršiti prava ljudska vlada. (Burno odobranje, delegati vstajajo, dvorana buči od ploskanja.)

Do sedaj imamo Antifašistično Sveta Narodnega osvobođenja Jugoslavije, ki je bilo postavljeno pred letom dni. V tem antifašističnem veču so zastopani vsi narodi Jugoslavije. V njem so zastopani vsi sloji naše družbe. Privikrat v svoji zgodovini so poslali naši narodi v to tvojo oblast predstavnike, ki so izšli iz njihovih srede, ki jih oni svobodno izberejo in v katere imajo resnično zaupanje.

Ta naša odločba je ogromen dogodek v zgodovini našega naroda, ogromen tudi napram zunanjemu svetu in v odnosu na pram našim zaveznikom, ker s tem naši narodi po svojem predstavnstvu jasno in odločno izražajo svojo voljo. (Ploskanje.) Jasnje je, da tak ogromen korak nekega naroda, kot je sestava njegove najvišje izvršne oblasti, v tem slučaju sestava Nacionalnega komiteja Osvobođenja Jugoslavije, lahko naleti v prvem trenutku na eventualne motnje in na nerazumevanje, celo pri naših zaveznikih v zamejstvu. In to posebno zaradi tega, ker obstoji v zamejstvu še neka takozvana jugoslovanska vlada. Toda tekom dve leti in devetmesečne težke in krvave borbe za svojo svobodo in neodvisnost so si narodi Jugoslavije pridobili pravico, da sami odločijo o svoji usodi in ta pravica je popolnoma v soglasju z atlanskim čarterjem. (Burno odobranje. Ploskanje.) Priprani smo, da si naši zavezniki ne bodo napačno razlagali tega našega zgodovinskega koraka, temveč da bodo naši zavezniki sami podvelj vse, da nudijo našemu narodu moralno in materialno pomoč in podporo tudi preko predstavništva, ki si ga je narod v domovini izbral sam. (Ploskanje.)

II.

Sedaj še nekoliko besedi o naši slavni Osvobodilni vojski. Smelo lahko trdim, da je ustanovitev narodne vojske pod takimi razmerami kakor je bilo ustanovljena naša, edinstveni primer v zgodovini. Iz gotovih partizanskih oddelkov, brez skladišč in raznih rezervnih vojnihih potrebščin, brez kakršnekoli pomoči od katerekoli strani, je bila ustanovljena armada, ki je štela skoraj četrta milijona mož, in sicer ne v mirnem času, temveč v dobi največjih strahov in najbolj krvave borbe, kar so jih jugoslovanski narodi kdaj vodili. To je pridobila naša narodna vojska, s katero se Jugoslovanski narodi lahko ponašajo in na katero bodo lahko ponosni še njihovi kasni potomci. (Burno odobranje.)

(Dalje prihodnje)

ZAROČENCA

Milanska zgodba iz 17. stoletja

Odkril in prenašal Alessandro Manzoni

Poslovenil dr. Andrej Budal

(Nadaljevanje)

"Tih, Betina, tihi!" je rekel Renzo. "Pridi sem; pojdi k Luciji, povleci jo stran in reci na uho... a tako, da ne bo nihče slišal ali kaj sumil; ... povej ji, da moram govoriti z njo, da jo čakam v prihodnji sobi, naj brž pride." Dečica je naglo odhitela po stopnicah, vesela in ponosna, da mora izvršiti tajno naročilo.

Lucija je prišla tisti hip najzgodnejše napravljena iz rok svoje matere. Prijateljice so se igrali za nevesto in jo silile, naj se pokaže; ona pa se je branila s tisto malo bojevitostjo, ki jo je imela v sebi. Obraz s komolcem, nagibala se na prsi in mrčila dolge črne oči, toda usta so se ji odpirala v nasmeh. Črni mladostniki, ki jih je na čelu delila bela tanka preča, so se zadaj zavijali v številne kitne kroge, prebodene od dolgimi iglami, ki so se skoro kakor žarki svetlosti obkroževale delice naokrog, kakor je še danes navada pri dečicah v milanski okolici. Čerog vratu je imela nakit z rdečimi biservami, ki so se menjale s filigranastimi zlatimi krogci; nosila je krasno oprsje z rožnatim brokatom, ki se je razprostiralo po prsih, in razporejeni rokavi, ki so bili zamotani s lepimi trakovi, kratko krilo iz domačih svil, ki so jo obkroževale različne oblike, izražajoča se na njenem obrazu od rahle zmedenosti do popolne radosti, ona mirna oči, ki se tuptam pojavljajo na obrazu nevest in jim da, ne da bi kaj oškodovala lepoto, prav poseben izraz. Mala Betina se je vrnila v gručo, se priključila Luciji, ji dala previdno znamenje, da ji ima nekaj sporočiti, ki ji šepnila svoje naročilo v uho.

"Samo za hipec grem in se vrnem," je rekla Lucija žen-

Kako dobiti dvakrat toliko Prostih Rdečih Pointov!

IZREKITE TA seznamni list sedaj. Obesite ga v svoji kuhinji in hranite masčobe iz vseh teh priporočenih virov. Prihranili boste dvakrat toliko in boste dobili dvakrat toliko prostih rdečih pointov! Rahljene masčobe so nujno potrebne za zdravila na bojiščih, municijo in za druge važne namene. Pomagajte sami sebi — in pomagajte tudi našim fantom onstran morja!

- HRANITE** vse kose masti, ki jih odrežete od mesa. Enkrat na teden jih stopite.
- OSTRGAJTE** ponve, predno jih pomijete. Nobena masčoba ni prečrna, da ne bi bila porabna.
- POSNEMITE** obare, juhe in omake, ko se kuhajo. Nato jih ohladite in posnemite mast.
- SHRANITE** vodo, v katerih kuhate hrenovke, klobase in suho gnjat. Shladite in posnemite mast.
- SHRANITE** kose masti, ki so ostali na krožnikih. Stopite jih skupno z odrezki od mesa.
- IMEJTE** kano, (vsaka kositerina kana je dobra) za bečjo, kjer je pri rokah. Kadar je kana polna, jo nesite k mesarju in dobili boste 2 prosta rdeča pointa in 4 cente za vsak funt. Pričnite danes!

Odobreno po WFA, WPB in OPA. Plačala industrija

SALT LAKE CITY, UTAH—This exclusive photo, first ever taken of an alleged polygamous family group now under fire by Federal and Utah governments, shows Albert E. Barlow, 40, his three alleged wives and 19 of his 21 children. In front row left to right: Rebecca, 2; Edmund, 2; Susan, 3; Douglas, 4; Virginia, 3. Second row: Lanthius, 7; Vilate, 7; Ramona, 6; John, 6; Hazel, 6. Third row: Mrs. Maurice Barlow holding Haven, 1 month; Albert, 15; Frances, 16; Mr. Barlow; David, 13; Ruth, 9. Back row: Mrs. Vio Barlow holding Laura, 1; Mrs. Kate Barlow holding Iona, 8 months; Maria Beth Barlow Cleveland, 17; and Lee, 11. Two daughters, one mother of a three day old child, and one living in Pasco, Wash., are not shown.

in žalostna vest, sporočena tudi ostalim, je presekala ugibanja, ki so že začenjala vrveti po njihovi možganih in so se okrnjena in skrivnostna napovedovala v njihovih pogovorih.

TRETJE POGLAVJE

Lucija je vstopila v pritlično sobo, medtem ko je Renzo tesnobno o vsem poročal Neži, ki ga je tesnobno poslušala. Oba sta se nato obrnila do nje, ki je vedela več kot onadva, in sta od nje pričakovala pojasnila, ki je mogel biti samo bolestin; in oba sta sredi boleti in z različno ljubeznijo, ki jo je vsak izmed njiju čutil do Lucije, dajala napol uganiti nekakšno pri obeh različnih jezo, zakaj jima je nekaj zamolčala, in povrh še nekaj tako važnega. Dasi je Neža v strahu komaj čakala, kaj ji hčerka pove, vendar si ni mogla odreči, da je ne bi malo okregala: "Pa da nisi o taki stvari materi nič povedala?"

"Zdaj vam vse povem," je odvrnila Lucija ter si s predpasnikom obrisala oči.

"Govori, govori! — Govorite — govorite!" sta zaklicala istočasno mati in zaročenec.

"Sveta Devica!" je vzklila Lucija. "Kdo bi si bil mogel misliti, da pride stvar tako daleč!" In z glasom, ki ga je jok prekinjal, je povedala, kako je pred malo dnevi, ko se je vračala iz predilnice in je bila zastala za svojimi tovarišicami, prišel mimo nje don Rodrigo v družbi nekega drugega gospoda; da je bil prvi skušal zadržati s čenčarijami, ki niso bile, kakor je rekla, prav nič lepe; toda ona je podvzela korak, ne da bi ga bila poslušala, in je dohitela svoje tovarišice; in medtem je slišala, kako se je drugi gospod močno zasmejal in je don Rodrigo rekel: "Stavim." Naslednji dan sta bila zopet na cesti; toda Lucija je bila sredi tovarišic in je gledala v tla; drugi gospod se je zaničljivo smejal in don Rodrigo je rekel: "Bomo videli, bomo videli." "Hvala Bogu," je nadaljevala Lucija "to je bil zadnji dan predilnice. Povedala sem takoj..."

"Komu si povedala?" je vprašala Neža in ne brez malega ogorčenja prežala na ime zaupnika, ki je imel prednost.

"Očetu Cristoforu pri spovedi, mama," je odgovorila Lucija s sladkim poudarkom opra-

jo, ki bi ji ta ne bila mogla najti odpomoči; drugič pa ni hotela tvegati, da bi romala skozi mnoga usta zgodba, ki je hotela, da se naj docela pokoplje, in to tem bolj, ker je Lucija upala, da napravi njena poroka že brž v začetku konec tistemu ogabnemu zasledovanju. Izmed teh dveh razlogov pa je navedla samo prvega.

"In vam," je rekla nato, obrnivši se k Renzu, z glasom, ki hoče izvesti prijatelju priznanje, da ni imel prav, "in vam naj bi bila jaz govorila o tem? Zdaj veste, žal tudi to!"

"In kaj ti je rekel oče?" je vprašala Neža.

"Rekel mi je, naj skušam pospešiti poroko, kolikor mi je najbolj mogoče, dotlej pa naj ostanem doma, naj srčno molim k Bogu in da upa, da se oni človek ne bo več zmenil zame, ko me ne bo več videl. In tedaj sem si naredila silo," je nadaljevala, obrnivši se znova k Renzu, toda ne da bi dvignila oči k njegovemu obrazu, in je vsa zardela, "tedaj sem začela biti nesramna in sem vas jaz prosila, da bi se kolikor mogoče podvzeli in zaključili prej, nego je bilo določeno. Kdo ve, kaj ste si morali misliti o meni! Toda ravnila sem tako z dobrim namenom, dobila sem take nasvete in bila sem prepričana... in danes zjutraj bi si niti od daleč ne bila mogla misliti..." Tu ji je besede prekinil nasilen izbruh joka.

"Ta lopov! Ta pogubljenec! Ta morilec!" je vpil Renzo, te-

kal po sobi gori in doli in zdaj pa zdaj stisnil ročaj svojega noža.

"Oh, kakšna zmešnjava, za božjo voljo!" je vzklikala Neža. Mladenici je nenadoma obstal

(Dajte prihodnje)

V-895

"LUNCH! EVERYBODY COME EAT WHAT YOU LEFT ON YOUR PLATES YESTERDAY!"

UNITED NATIONS FACTS

STRONG TIES!
HOPES MADE FROM PHILIPPINE HEMP — STRONGEST IN THE WORLD — ARE USED BY ALL UNITED NATIONS NAVIES

MAJ. W. H. WATSON IS THE FIRST AUSTRALIAN OFFICER TO WIN AN AMERICAN DECORATION IN THIS WAR. HE IS A NATIVE OF NEW ZEALAND, BUT IS AN AMERICAN CITIZEN. HE LED NEW GUINEA NATIVES IN GUERRILLA OPERATIONS AGAINST THE JAPS.

SABOTAGE!
DEFYING NAZI GUARDS FOUR YOUNG NORWEGIAN PATRIOTS BOMBED OSLO'S COMPULSORY LABOR REGISTRATION OFFICES DESTROYING ALL THE RECORDS, THUS HINDERED THE GERMANS

CALL UP!

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi

Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
ENDicott 0718

NOVICA

IMA LE TEDAJ SPLOŠNO VREDNOST KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST
6231 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

Naznamilo in zahvala

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem, da je umrl naš ljubljani soprog in oče

Frank Roberts

Zatisnil je svoje blage oči dne 7. aprila 1944. Pogreb se je vršil 11. aprila iz August F. Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Marije na Holmes Ave. ter od tam na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen 1. avgusta 1893 leta v Ljubljani.

V dolžnost si štejemo, da se najlepše zahvalimo vsem za krasne vence cvetja, ki so jih položili k njegovi krsti. Ta dokaz vaše ljubezni napram njemu nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti.

Hvala vsem onim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojnika. Srčna hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugu pri pogrebu. Najlepša hvala vsem prijateljem, ki so ga prišli kropiti, ko je ležal na mrtvaškem odru in onim, ki so ga sprejmi na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Hvala pogrebem, ki so nosili krsto, sobratje društva Kras št. 8 S. D. Z., društva Janeza Krstnika št. 71 A. B. Z. in podr. št. 3 Slov. moške zveze, katerih član je bil pokojni.

Hvala August F. Svetek pogrebniemu zavodu za vzorno urejen pogreb in najboljšo poslugu. Našo zahvalo naj sprejme čst. g. J. F. Celesnik za opravljene cerkvene obrede v cerkvi sv. Marije.

Ti, ljubljani soprog in oče, počivaj v miru v svobodni ameriški zemlji. Odšel si k Bogu, da sprejmeš iz Njegovih rok plačilo za vse, kar si dobrega storil v življenju. Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo v molitvi, dokler se ne snidemo enkrat na kraju večnega miru in blaženstva — nad zvezdami!

Zalujoči ostali:
LOUISE, soproga;
FRANK, MARTIN, MARGARET, EVELYN, otroci.
Cleveland, Ohio, 2. maja, 1944.

UNSAFE at HOME

Keep the home fires burning — but behind a screen!

NATIONAL SAFETY COUNCIL

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVUGUST ŠENOA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

"Omožiti? S kom?"
"Z Jurijem Mogajčicom, svobodnim kmetom iz Stubice."

"No, in?"
"In — in — oh — vse je propalo. Gospod Tahi ga je vtaknil ponoči v vojake. Nobenega glasu ni od njega. Morda so ga ranili, morda je, moj Bog, mrtev, mrtev," in deklica si pokrije z rokama obraz in zaihti na glas.
"Ali ti je mladenič drag?"
"Ali mi je drag? Oh! Za Bogom najdražji na svetu. Vi tega ne veste, vaše srce še ni našlo dragega —"

Zofija nalahko zadrhti in zardeti.

"Tega ne ve nihče, komur ni prišlo v srce. Tudi jaz nisem vedela; vedno sem mislila, da se ljudje ženijo iz navade. Ali sedaj vem, kako je, ako priraste k tvojemu srcu moška glava, da ne moreš ne jesti, ne piti, ne delati, ne spati in ne moliti, ne da bi mislila na njega. Moj Bog moj Bog! Kaj sem li zagrešila, da je ravno mene zadela mesto sreče toliko nesreča. Oh, sestrica moja", zaječi Jana, spoznavši se popolnoma in prime Zofko za roko, "ako veruješ v Boga, pomagaj mi! Sestra si mi po mleku, gosposka hči. Iskala sem te na Susjedu — a nisem vas našla, plemenita gospodična. K vaši materi si nisem upala iti, ker je gospa stroga, a jaz sem sirota. Nobenega drugega iz gosposkega rodu nimam razen vas. Prišla sem torej semkaj. Rotim te, osvobodi mi ga. Stori to onemu mleku na ljubo, ki si ga pila. Pomagaj mi, ker me drugače uniči žalost. Kadar enkrat občuti tvoje srce, kar je srcu drago, tedaj boš izpoznala, kako zelo je moje srce nesrečno in revno."

Jokaje nasloni Jana glavo na prsi Zofki, in ta jo privije k sebi. Solza stopi v oko mladi

plemkinji in gladeč z roko Janino čelo, jo prične tolažiti:

"Ne jokaj, sestra, umiri se! Lahko si predstavljam, kako se ti je kruto trnje zabodlo v srce, kako te to boli. Teško je, ko te moram pomilovati. Storila bom, kar je v mojih močeh. Idi, pojdiva v grad. Povedati to hočem gospodu podbanu, on ti najlažje je pomaga. Ali ni res, da lahko pomaga, gospod Milič? se obrne proti mladeniču, ki je ganjenega srca gledal ves ta prizor.
"Lahko pomaga," odvrne plemič, "in mora. Janinemu ženinu se je zgodila krivica. Veruj mi, pri mojem poštenju, tudi jaz se hočem pobriniti za to siroto."

"Hvala vam, gospod Milič," reče mladenka, in iz solznih oči ji seva vsa miloba deviške duše.

"Ne vsprejemem te hvale, gospodična," odvrne mladenič vznemirjeno plaho, "hudo je na svetu, da se rode take grdobe kakor je Tahi, grdobe, ki jim nesreča drugih dela največje veselje. A sreča je, da se dobe tudi poštena srca, ki se zavedajo svojih dolžnosti, da lajšajo nesrečo drugih, služeč samo božjemu zakonu, zakonu ljubezni. Ostanite zdrava, gospodična!"

"Ne greste z nama v grad?" vpraša bojazljivo Zofija.

"Ne morem," odvrne mladenič, "doli v vasi me čaka sluga s konjem. Jutri zjutraj zgodaj moram biti v Zagrebu, a moram še marsikaj urediti na svojem posestvu."

"Pa z Bogom, gospod Tomo," reče gospica s tihim glasom in poda obotavljaje se mladeniču roko. Tomo jo stisne, prvič v svojem življenju. Zadrhti, kakor da se ga je dotaknila strela. Vroča kri mu zavre, mravljinici mu zagomaze po telesu. Tu je stal nepremičen, kakor da ima noge zakopane v zem-

ljo, in stoječ je gledal v te deklince oči, stoječ je stiskal to malo, mehko ročico, kakor da drži z rokama pismo svojega zveličanja.

Mala roka je drhtela, drhtela je tudi Zofija s sklonjeno, v stran obrnjeno glavo. V oči ji je sevala neka neobičajna, tajinstvena svetloba, kakor zvezda danica skozi temno meglo, na lico ji zardi žar, kakor po mladanska roža, a ustnice se ji premikajo, kakor da šepče molitev.

"Z Bogom!" zasepeče deklica, a ne odide.

"Z Bogom!" se izvije glas iz prs mladeničevih.

Polagoma vzdigne deklica oko, punčica ji čudno zablišči, na obrazu se ji menjava radost in žalost, pa reče tiho, zelo tiho:

"Z Bogom! Pridite skoro, pridite — jutri!" reče in mu odtegne roko, prime Jano in pohiti ti brzo proti gradu. Vse se je vrtelo pred njo, nebo in zemlja sta se strnila in ihteč je rekla Jani:

"Sestrica, čutim, čutim, kako si zelo nesrečna."

Ravno hoče zaviti v drevo, red, kar stopi pred njo iznenađda gospa Marta.

"Odkod prihajaš, sestra?" vpraša Marta, "že dolgo te iščem po vrtu."

"Pripeljala sem," odvrne Zofija zmeden, "Jano — siroto." "Jana," reče Marta, "idi na prej proti gradu, kmalu prideva za teboj."

Ko se je bila kmetka deklica nekoliko oddaljila, vpraša Marta resno:

"Zofija, kaj je s teboj?"

"Ni — ni — nič," jeclja Zofija.

A Marta reče ostro in kratko:

"Ti ljubiš mladega Miliča?"

Zofija ne reče ničesar, ampak razproste roke, se vrže sestrin na prsi in zaječi z glasnim jokom:

"Sestra, draga moja sestra!"

"P. K." Now Supervising "K. P."

SOMEWHERE IN ITALY—Miss Dorothy E. White, American Red Cross girl, the first to land in Europe, is shown loading doughnuts for an evacuation hospital. She runs a bakery where thirty natives help her turn out tons of sinkers and cookies for the boys. Like most "preachers' kids" on a college campus, she was known at Ohio Wesleyan, her alma mater, as a "P. K." Now it would seem that her present job reverses the title. She is the daughter of the late Rev. P. E. White, Ohio Methodist minister. Since college Miss White has been in public relations work in New York City and, until entering war service, was a popular member of the Publicity Club of New York.

SLOVENSKI DEMOKRATI! — Ko boste volili za
FRANK J. LAUSCHE
FOR GOVERNOR — volite tudi
WILLIAM J. KENNICK
FOR STATE SENATOR

Ta dva odlična Slovenca bosta skupno delovala za dobrobit države Ohio! Če lahko naredite en križ pred imenom Frank J. Lausche, lahko naredite tudi križ pred imenom William J. Kennick, in na ta način sta lahko oba izvoljena.

Marta prime prepadeno deklico za roko ter jo pelje molče v grad.

Bilo je že precej pod večer. Dnevna svetloba je slabo razsvetljala dvorano mokriškega gradu, kjer se je posvetovala pri dolgi mizi družba hrvaške gospode, starci in zreli možje. Živi, ognjevit ljudi, izkušeni junaki, včasih siloviti, toda dobrega srca. Na koncu mize je sedel na visokem stolu Ambróz, miren in pazljiv. Brado je imel belo, kakor iz kamena, roke so mu počivale na mizi. Za njim je stal njegov sin Stepko, ognjevit, divji. Oči so mu blodile nemirno po dvorani. Bil je kakor nabita puška, vsak trenutek bi planil. Poleg njega je sanjaril s sklonjeno glavo njegov mlajši sin Baltazar; nedorasel, bleđ, zaspan, malo je mislil, govoril nič. Turpoljski gospod Vurnovič je gledal, vihač si si brke, mirno predse.

Kadar je kdo izpregovoril, pogledal ga je samo z malimi, boječimi očmi, ki so mu gledale izpod čela kakor krtu, a ko je govoril sam, je sekal s svojim bistrim umom kakor z damasčanko.

Zupnik iz Sv. Nedelje, mož debelega, rdečega obraza in črnih las, se je stiskal v kotu in švigal z očmi kakor ris. Gospod Konjski se je stegoval na svojem stolu, govoril je hladno in lahko, podpirajoč svoje razloge s kazalcem, dočim so se njegovemu svaku, gospodu Kerečnju, možu četverovoglate zagorske glave, stisnjene obraza, bleščale njegove mačje oči ter je bolj tolkel s pestjo po mizi, kakor pa umeval stvar. Plešasti starček Fran Mrnjavič, kratkih brk in dolgega nosa, je potrjeval in pobijal misli drugih samo s tem, da je kimal in odmaheval z glavo, dočim je njegov krepi, bradati tovariš Drušković kar iz rokava stresal saborske paragrafe.

Za delavce Za delavce

MOŠKI IN ŽENSKKE

MI BOMO VAS TRENIRALI
OPERIRANJE STROJEV

Assembling, in različna dela
DNEVNI ALI NOČNI ŠIFT

Dobra plača od ure in dovolj "overtime" ko se učite

MI POTREBUJEMO

Mechanical Draftsmen

Dekleta za splošna uradniška dela, z izkušnjo v tipkanju; stenografije.

Visoka plača od ure in dovolj "overtime"
Stalno delo in izborna prilika za povojno delo

Lempco Products Co.

Vzemite Broadway poulično do Warner Rd., od tam
vzemite Turney Rd. bus, ki vas pripelje v našo tovarno na Dunham Rd., Maple Heights

Moški in ženske

Strojni operatorji

DNEVNI IN NOČNI ŠIFT

100% vojno delo in izborna prilika za povojno zaposlitev

Predznanje ni važno

Visoka plača od ure poleg "overtime"

Dobra transportacija, parkanje in cafeteria

National Acme

East 131st St. in Coit Rd.

POMOČNIKI

na
Padalnem kladivu
(kovaško delo)
in za druga splošna
Tovarniška dela

Plača od ure

Steel Improvement & Forge Co.

970 E. 64 St.

severno od St. Clair

Mali oglasi

ZENSKÉ—prihranite si boste denar na obleki pri
THE CHARMET DRESS SHOP
10412 Union Ave.
Imamo prvotno opravo; mere 9 do 46. po cenah, ki bodo vas zadovoljile, 9:30 do 7. Priliko do povračila ima vsaka kupovalka.

4 ali 5 sob

se odda v najem odrasli družini. Vse udobnosti. Vpraša se na 959 E. 67 St.

Ako iščete

dobrega popravilalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvotno delo. Popravljamo stare čevlje. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonov in vojno-varčevalnih snamk!

MOŠKE IN ŽENSKKE

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

Stalna zaposlitev

za

BODY ASSEMBLERS

TEŽAKE

STAVBINSKE DELAVCE

STROJNE OPERATORJE

MEHANIKE

VAJENCE

40 ur rednega dela tedensko; čas in pol za nadurno delo.

American Coach & Body Co.

9503 Woodland Ave.
GA. 3160

Mali oglasi

CE POTREBUJETE

novi streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite na nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

MOŠKI IN ŽENSKKE

Prinesite vašo obleko, preproge, drapes, itd. k BETTER DRY CLEANERS, na 3174 E. 93 St. Vse delo jamčeno in zavarovano. Pridemo iskati in pripeljemo nazaj. Odprto od 8. do 8. zv.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvotna popravila na vseh vrst radio aparatih

Za delavce

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zv. šest večerov na teden

DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.
PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Ce ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne prignate

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRTO 8 zv. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.
700 Prospect Ave. Soba 901

Barvarji

Delo dobijo 4 barvarji za barvanje hiš za celo sezono. Plača \$14 na dan. 1 teden plačanih počitnic. Zglasite se pri

PETER ROSTAN
449 E. 158 St.
KE. 0620

INSULATION — SIDING

TURNEY RD. HARDWARE

Paints — Sporting Goods
4835 Turney Rd.—MI. 8972
Garfield Heights

SOKOLI

Obiščite KORAN'S GOSTILNO, kjer dobite pregrizek in vsakovrstna vina. 1349 PAYNE AVE. Točna in vpljudna postrežba.

National Heating Co.

Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

Modroce prenovimo za \$4 in resnično poteljno odejo "comforters" za \$3.99. Pridemo iskati in pripeljemo nazaj.

MODERN BEDDING CO.

3118 Lorain Ave. Cleveland
MElrose 7919

Vas selimo kamorkoli in odkoderkoli
Everett Kauffman
in

Sherman Moving & Storage
1707 Crawford Rd. CE. 4362

The Union Poultry Market

Ziva in očistena perutnina. Prodajamo na debelo in drobno. Posebnost za ohlajene, zabave in restavracije.

11709 UNION AVE.

Dr. Kernovo Angleško-Slovensko berilo

(English Slovene Reader) je pripravno za učenje angleščine ali slovensčine. Dobi se v naši tiskarni

DEMOKRATJE!

Nominirajte za urad okrajnega šerifa

HUGH CARNEY

ki ima že vse potrebne skušnje v tem uradu, ker je bil deputij pod šerifom Sulzmanom in tudi ravnatelj mestnega zavoda v Warrensville pod županom Millerjem.

Vote for:

X HUGH CARNEY

COUNTY SHERIFF

demokratske primarne volitve 9. maja 1944.